

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Novi predsednik okrožnega sodišča v Celju.

Ko se je raznesla vest, da postane višjesodni svetnik v Gradcu Anton plem. Wurmser predsednik okrožnemu sodišču v Celju, se nam je to zdelo popolnoma neverjetno in izključeno. Rekli smo si, da si vlada ne bo upala zadati slovenskemu narodu takega udarca v obraz, da si ne bo upala na tak način provocirati slovenskega prebivalstva na Štajerskem.

In vendar se je zgodilo, česar bi nikdar ne bili pričakovali. Anton pl. Wurmser je imenovan predsednikom okrožnega sodišča v Celju. Da spoznajo čitatelji, kaj pomeni to imenovanje, moramo novemu predsedniku celjskega okrožnega sodišča posvetiti nekoliko vrstic.

Wurmser je po svojem političnem prepričanju nemški radikalec in ni tega svojega političnega mišljenja za časa svojega službovanja na slovenskem Štajerskem nikdar prikrival, tako da mu je razupita „Deutsche Wacht“ dala spričevalo, da je „ein national pflichtbewusster deutscher Beamter“. Wurmser je vselej in povsod z dejanji dokazal, da v polni meri zasluži poštalo Schönererjanskega glasila celjskih političnih razgrajev, zlasti je to dokazoval z najbrezobzirnejšim nasprotovanjem slovenskemu uradovanju in s svojim postopanjem napram slovenskim sodnim uradnikom, katero je bilo svoj čas pred upravnim sodiščem tako pojasnjeno, da je takratnega zastopnika ministrstva kar zona spreletavala.

Wurmser je pač v vsakem oziru veren učenec Waserja in Heinricherja in se ima tudi samo tej okolnosti zahvaliti, da se je povzpел do mesta, katerega bi sicer po svojih skromnih zmožnostih, in po svoji polževi počasnosti nikdar ne dosegel.

Vlada je imenovala Wurmserja, ker je prepričana, da bo vodil celjsko okrožno sodišče v Waserjevem in Heinricherjevem duhu, da bo po njiju

tradicijah in načelih postopal napram slovenskim sodnim uradnikom in napram slovenskemu uradovanju, s čimur bi pripravi tla za uveljavljanje nemškega binkoštnega programa.

Glasila nemške veleizdajske obstrukcije pozdravljajo imenovanje Wurmserja z veliko radostjo in se predrzno pisati, da spada ta mož mej najpriljubljenjše sodne uradnike, in da uživa spoštovanje in zaupanje vsega prebivalstva. Tako pačenje resnice je naravnost nesramno in le kaže, kako zadovoljni so s tem imenovanjem tiste stranke, ki so na svojo zastavo zapisale smrt slovenskega naroda na Štajerskem. Slovensko prebivalstvo pa pozna novega predsednika celjskega okrožnega sodišča predobro, da bi moglo zanj gojiti kaj več spoštovanja in zaupanja, kakor mu ga jamčijo zakoni.

Imenovanje Antona pl. Wurmserja je pravi casus belli, in če hočejo slovenski poslanci veljati za resne moše in ne za smešne karikature, nastopili bodo v državnem zboru s primerno energijo in na podlagi aktov pojasnili dosedanje delovanje in nehanje tega moža. V aktih se hrani tako dragocen material, da se more ž njim doseči velikanski moralen uspeh, da bo Anton pl. Wurmser svojega predsedovanja pri okrožnem sodišču v Celju hitro sit.

In nam se dozdeva, da je nujno potreben tak nastop, zakaj če se bodo že nemški radikali nadaljevali kot sodni predsedniki v slovenskih krajih, ne da bi se temu uprli voditelji in nositelji oficialne slovenske politike, potem bo kmalu konec še tisti mrvici narodne ravnopravnosti, katero smo si priborili in se bo kmalu tudi zadnji slovenski sodni uradnik na Štajerskem moral preseliti na Kranjsko. Na podlagi aktov je lahko dokazati, zakaj mora slovenski narod na Štajerskem proti Wurmserju nastopiti neizprosni boj.

sreča človek le kako Francozinjo ali Nemko. Sploh pa je ondi ženstvo — kakor v Ameriki — precej maloštevilno. Najmanj ženskih pa je v Transvaalu.

Zvečer se zabavajo Angleži v svojih klubih in sicer gospodje zase in dame zase. Kakor da mu je izginila vsa resnoba in dolgočasnost, se napije takrat Anglež whiskyja, da je prav prozaično pijan. Meni se zdi, da je Anglež nedosežen pijanec.

Jaz se whiskyja, te po stenicah smrdeče pijače, nisem mogel privaditi, Angleži pa je pijejo z naslodo.

Nekega večera smo se seznanili z bogatim Angležem. Ker so bili hoteli že vsi zaprti, smo šli v bar in tam nam je naročil whiskyja s sodo. Nismo se smeli čutiti razžaljene, da je plačal on vse za nas. In tako smo pili whiskyja in whiskyja, prav do nezvesti, vmes pa gonili refren piske pesmi: „Only Whisky every where“ (samo whisky povsod)!

Drugi dan sem sedel na konja in jahal v Pereu, del mesta, kjer so same vile. Tu stanuje sekta strogo vzdržnih puritancev. Krasno je v teh tropičnih pokrajinah tako mesto, obstoječe iz samih lepih vil. Okoli vsake vile so vrtovi in travniki za lawn-tenis in druge angleške igre. Tu igrajo Angležinje, tu na javnem prostoru se shajajo gospodje in dame, seveda vse po ostrih pravilih etikete in tančno utne morale. Dekleta prihajajo v belih,

Machiavelli.

2. Kake nasvete daje Machiavelli vladarjem?

(Dalje.)

Med takozvanimi čednostmi je posebno darežljivost nevarna; kajti ni stvari, ki bi sama sebe tako zatirala kakor radodarnost, katera, dočim jo porabljaš, izgubi lastnost, porabljena biti; obubožas in moraš naposled krut biti v dosegi drugih denarnih sredstev. Radodarnost učini le končno ljudstvu protivnega in sovražnega. Je torej previdneje, pridržati si ime skopuha, ki dela brez mržnje kako infamijo, kakor pa radi glasu radodarnosti prisiljen biti grabežljivcem, ki dela infamijo z mržnjo vred. Papež Julij II. se je posluževal glasu radodarnosti, da bi dosegel papeško dostojanstvo; ko je je pa dosegel, ni več mislil na to, ta glas si ohraniti, temveč je rajši za vojne s kraljem francoskim denar izdajal. Kdor se hoče po darežljivosti napraviti popularnim, mora vsekako previden biti, da kolikor možno malo izda na radodarne namene, in da se vendar kolikor mogoče raztrobi glas njegove radodarnosti.

V 17. poglavju razklada Machiavelli, kaj je boljše, da je vladar okrut in trdosrčen, ali pa da je mil, da ga ljudje ljubijo ali pa da se ga bojijo, in pride do tega zaključka: „ker je ljubezen (in njena minljivost) na strani ljudij, bojazen in strah na strani vladarja, more moder vladar gledati na to, kar je njegovega, ne pa na to, kar je drugih, in mora se samo truditi, da se izogiba mržnje.“

Najznačilnejše poglavje celega dela „Il Principe“ je cap. 18.: „Na kak način morajo vladarji vernost in zvestobo držati.“ To poglavje bi zaslužilo, da bi je od besede do besede prevedli na tem mestu; vendar hočemo samo vsebino podati:

Zdi se nekaj hvalevrednega, ako je vladar mož-beseda; ali skušnja kaže, da so tisti možje velike reči izvršili, ki so se z vernostjo in zvestobo igrali ter zvičajno

one goljufali, kateri se držijo zakonov. Ker so ljudje sami bestije, mora tudi vladar bestijo dobro igrati: on mora biti lisjak in lev; lisjak mora biti, da vidi zanjke, lev pa, da prežene volke. Samo lev vladar ne sme biti; pravnih razlogov itak nikoli vladarju ne zmanjka, da verolomstvo zakrije in opraviči; on mora hinavstva in potuhe več biti. „Ljudje so tako priprosti ter topi in sledijo tako radi najbližnjim potrebam, da oni, ki goljufá, zmerom takih najde, ki se goljufati dajo... Papež Aleksander VI. ni nikdar nič drugega delal ko ljudi goljufal, in na nič drugega mislil, in vedno je našel kako stvarino, goljufijo napravljati; vendar ni bilo nikoli človeka, ki bi bil imel več uspehov v rotivah, ki bi bil hujše prisezal in obljube manj držal. Pri vsem tem so se mu goljufije vedno posrečevale, ker je to slabo stran sveta poznal.“ Vladarju skratka čednosti imeti treba ni, ampak videz mora biti, da jih ima; navidezno mora vladar biti usmiljen, vesten, človekoluben, religiozen in odkritosrčen, ampak v istini ni treba, da bi takšen bil; nasprotno, ko bi v resnici vedno usmiljen, vesten itd. bil, bi mu to gotovo škodovalo ali ga celo v pogubo pripravilo. Sicer pa ljudje itak samo po videzu sodijo, in videz je pri vladanju glavna stvar. „Ljudstvo in sodruga je vedno na strani videza ter efekta, in na svetu nič drugega ni ko sodruga.“

V 19. poglavju razvzplava naš avtor misel 17. poglavja, da je na vsak način skrbeti za to, da podaniki vladarja vsaj ne zaničujejo in ne sovražijo. Ako vladar to doseže, „pride vedno na svoj račun in ne najde v drugih infamijah nobenih nevarnosti. Da ga ne sovražijo, ne sme se dotikati premoženja in ženskih svojih podložnikov; če se v tem oziru podložnikom ničesa ne prizadene, so ti zadovoljni, in potem ima vladar samo s čistiželjem pojedincev se bojevati, katero se na mnoge načine in lahko brzda. Pred maso mora vladar mimo že omenjenih „čednostij“ kazati

LISTEK.

Na obali Natala.

(S svojega potovanja poroča *.*.)
(Konec.)

Kakor je torej v Durbanu podnevi velikomestno življenje, tako je ponoči uprav vaško mrtvo, da morejo Angležkinje mirno spati.

Ondi imajo sicer tudi korzo, ki pa ni dostojen tako velikega mesta. Anglež je namreč jako pietističen. Ves dan je zatopljen v svoje stanovske posle, v žensko družbo pa prihaja samo zvečer pri dineju. Obed, imenovan lunch, je le nekaj drugi zajutr. V Južni Afriki pa je v navadi še takozvani „five o'clock tea“ (čaj ob 5. uri popoldne) ali pa je človek povabljen „at homo“, na dom na „južino“.

Galanterija, častenje ženstva je v Natalu in Južni Afriki sploh jako razvito. Skoraj bi rekel, da odlikujejo v Afriki ženske mnogo bolj kakor v Evropi. Gotovo mika tudi puritanskega Angleža lepa postava ženskih, toda pobožnost prevlada navadno njegove nagone. Vendar pa je ta pobožnost in ta moralnost večkrat samo navidezna, le zunanj. (Samooskrunba je bajé med obema spoloma strašno razširjena!) Javnosti med Angleži v Južni Afriki greh ne pozna, in na dolgočasnem korzu

dolgi oblekah brez modroca, v dolgih nerodnih črevljih, z dolgimi, suhimi nogami in z dolgimi, suhimi, bledimi obrazi. Lasje rudečkasti. In vse to nevarljivo ženstvo skače in dirja ter se zviija v dostojni daljavi od gospodov.

Sanjavi, prozorni obraz južnoafričanske Angležinje se sklada s pobožnostjo teh krogov, se sklada z življenjem, vkovanim v tesne meje in s puščobo njenega suhotnega telesa.

Na dolgočas tega mesta in njegovih iger pa sem pozabil zadnji večer, ko smo se zabavali z veselimi, pikantnimi Francozinjami in Nemkami na nemškem parniku „König“, kamor smo bili Avstrijci povabljeni za slovo. Tam smo pili šampanjca, plesali, flirtovali, bili veseli — vse kakor na sijajnem evropskem balu...

Toda tudi to veselje je minilo. „König“ je odplul in mi smo se odpeljali v hotele spat. Zopet so skakali pred nami rogati Kafri pred rikshami ter se drevili po tihih ulicah drug za drugim kakor za stavo. Zanimiva dirka to s človeškimi konjički!

In tako je minul naš štiridnevni dopust; — vrniti smo se morali na „Saïdo“... „Natal“ pomeni božič, a mi smo ta dolgočasni, nepoetični „božič“ prav veseli zapustili in se znova izročili zibajočim valovom Indijskega oceana, jadrajoči tja v daljno, daljno Avstralijo!

Tingelj-tangelj.

Tingelj, tangelj,
cukerkandel
fige, nagelj, gvirc —
ti boš naš pastirc.

ali pa:

Pušeljčki, pangeljčki,
moje veselje,
štrukeljčki, nudeljčki
moje življenje!

Ali ni to lepo, gospod urednik! Pojte Vi z Vašim Cankarjem in Zupandičem — z vso Vašo dekadenco! To so verzi — vredni le še Hribarjevih „Popevčic“. „Popevčice“, da, to je moda, kaj moda! — umeteljnost, „secesijon“ v slovenskem pesništvu! „Županova Minka“, to pa to! Ta lepemu pesniku ni napolnila samo srca, temveč — celo knjigo! — Zdaj pa naj pride kak Herman Bahr in naj reče, da je to jednoličnost — staro kopito — zvožen tir! — Vön ga vržite! Svetujem Vam pa, ko poštna odkritosrčna slovenska duša, vzprejmite dičnega slovenskega pesnika Antona za svojega sotrudnika — ako pride k Vam — ako ne, glejte, da ga pridobite na ta ali ta način. Na stečaj mu odprite svoja predala. „Slovenski Narod“ — „Zvon“ in drugo naše „vsehajoče“ časopisje more on rešiti. Vrnjete mi, da bode pomagalo. Saj ne veste, kako on lepo zna. Čujte:

stanovitno nespremenljivost, resnobo, moč-tost in srčnost. „Nič pa ne prinaša vladarju takega spoštovanja kakor velikanska podvzetja in redki vzgledi samega sebe... Nad vse ima vladar za to skrbeti, da z vsakim dejanjem o sebi glas velikanskega in odličnega značaja razširi. Zato morajo najbližji svetovalci in tajniki jako dobro izbrani biti, da iščejo v modrosti zmerom le blagor vladarja; prilizovalcev se je posebno čuvati; „sploh pa so ti ljudje vedno premeteni in zli, razen da jih je kaka potrebnost poboljšala.“ Človek se v obče na druge ljudi ne sme preveč zanašati, najmanj pa vladar; v lastni razumnosti in sili mu je največja opora; „ta pomoč je jedino dobra, gotova in trpežna, ki je od tebe samega odvisna in od tvoje moči“ (cap. 24). Lastna moč sicer vsega ne premore; odločuje skoro vselej takozvana osoda ali sreča; ali vendar je tudi človek svoje sreče kovač, in dobro je, če jo prav energično kuje, bolj ko je silovit in drzen, boljše je; „kajti sreča je ženska, in treba jo je, ako si jo hočeš podvreči, tolči in suvati; in vidi se, da se dajši premagati od takonih kakor od onih, ki hladno postopajo. In zato je vedno, kot ženska, prijateljica mladeničev, ker so manj previdni, bolj divji in jo z večjo drznostjo ovladujejo.“ (Dalje prih.)

V Ljubljani, 14. novembra

K položaju.

Političen položaj je vsekakor resen in kritičen. Stališče kontrolne komisije drž. dolgov in brezuspešna pogajanja kvotnih deputacij označujejo brezupnost položaja docela. Za pogodbo ni niti zagotovljene parlamentarne večine, niti se zanjo ne morejo ogreti volilci. Kakor hitro je stopil § 14. v začasni pokoj, je sklep nagodbe postal negotov. Vsled postopanja Claryjevega kabineta se je negotovost položaja in nejasnost razmer v parlamentu pohujšala. Večine, ki bi bila pripravljena podpirati vladu v nagodbenem vprašanju, sedaj ni, in jako dvomljivo je, ali je Clary mož, ki si bo znal tako večino sam ustvariti. „Reichswehr“ priporoča vladi, naj zastavi vse sile v to, da odpravi nevarno parlamentarno negotovost s tem, da ustvari veliko koalicijsko večino, s katero bi dobila državna politika trden temelj, in s katero bi se nagodba in vse druge državne potrebe zagotovile. Konflikt, ki je nastal med vladu in med pravnim stališčem členov kontrolne komisije državnih dolgov, je še vedno neizpremenjen. Oficijozno, liberalno časopisje napada sklep komisije brez stvarnih argumentov in z osebnimi žalitvami in podtikanjem, ki so nesramna in neumna hkratu. Obravnavanja kvotnih deputacij so ostala včeraj brezuspešna. Seje avstrijske kvotne deputacije sta se udeležila včeraj tudi Clary in finančni minister Kniažialucki. Sklenilo se je, da pojde odsek sedmih členov v Bu-

In učiteljica	Cilko hoče vzeti
Minki zali pravi:	Tine, kaj porečeš?
Čula sem oklice	Minka ti pač kmeta
Tinetove davi.	V zakon vzeti nečeš?
Prav imaš, le pusti,	Jaz ne morem, Minka,
ti si pregosposka	tudi ti ne kmetov,
Tineta naj vzame	saj se jih ne manjka
Cilka, kmečka goska.	nama boljših zetov.

No, vidite! To je dulce et utile! Dokaz: Dulce, sladki so ti verzi, te rime — in utile, koristno je spoznati te preklicane slovenske učiteljice, ki tako le kmečkim nevestam ženine odgovarjajo — pošena kmetška dekleta goske imenujejo — kmetov, katerih deco s trudom in ljubeznijo vzgojujejo — in iz katerega rodu so izšle same — ne marajo!

Da, da! wie der Schelm ist — so denkt er von anderen. Mi ljubimo kmeta, mi, ki mu pripravljamo tako-le „izborno“ hrano kuvert à 160 gl. Kaj to, če mu kakšno zatrobimo o kmečki goski — vesel naj bo, da se z njim bavimo. Da pa direktno iz naših ust ne pride, položimo to v učiteljska usta — naj ona sama gleda, kako si v bojih zoper kmetške predsodke komaj pridobljena in po takih nezmisljenostih zopet omajana tla zopet pridobi! Je-li tu več zlobnosti ali več neumnosti?! Bržčas ima ta „poezija“ namen (političen?) očrtniti najzlobnejše hčerke naroda v očeh prostega ljudstva? Res: blag namen in imenitna moralnost!

Gospod pesnik, le še kmalu kaj takega! Slovensko stvar neizmerno pospešujete! —

dimpešto k novim pogajanjem. To se zgodi v četrtek ali petek.

Srbski kralj Aleksander.

Ogrski listi poročajo, da je prišel srbski kralj Aleksander snubit nadvojvodinjo Elizabeto, hčerko prestolonaslednice. Štefanija. Ta želja Aleksandrova pa je tako razžalila vso cesarjevo družino, da cesar Aleksandra ni hotel sprejeti, nego ga je uprav demonstrativno ignoriral. Ali je ta vest resnična ali ne, ne vemo. Prinesli pa so jo tudi hrvatski listi. Zajedno se poroča, da želi Aleksander, naj bi se oče in mati, Milan in Natalija zopet sprijaznila, a da je Natalija to odklonila.

Rusija in Japonska.

Iz Londona poročajo brzotjavno: „Daily Mail“ javljajo iz Schanghaija 12. t. m.: S skrbjo zasledujejo tukaj razvoj razmer Rusije z Japonsko. Japonska je nedvomno s Kitajsko dejansko zvezana. Po ukazu cesarice vdove je bil nedavno degradovan iz Japonske vrnivši se kitajski specialni poslanik; to se je zgodilo le iz taktičnih vzrokov, da je bila Rusija pomirjena. Močno rusko brodovje hoče prezimovati v luki Nagasaki, a Japonska bo najbrž ugovarjala. — To angleško poročilo ima očiten namen spletkariti proti Rusiji. Anglija se leta in leta trudi, da bi spravila Japonsko in Kitajsko v tako nasprotje z Rusijo, da bi nastala vojna, med katero bi si Anglija utrdila svoje dokaj omajano stališče v vzhodni Aziji. Silno naraščajoči vpliv Rusije na Kitajskem bode Anglijo nepopisno, zato pa spletkarijo vsi njeni državniki proti Rusiji kar se da. Gotovo je, da skušajo previdni japonski politiki rešiti Kitajsko razpada, ker bi prišla potem na vrsto Japonska. Zato pa je poslala Japonska več svojih častnikov, da reorganizirajo kitajsko vojsko. Da bi pa mislila Japonska zaplesti se z Rusijo v krvav konflikt, za kaj takega je sedaj vsaj še mnogo prezgodaj. Angleške intrige se bodo morale še precej časa nadaljevati, da bodo imele kaj uspeha. Rusija pa poskrbi med tem, da se završi angleška spletkarstva le njej na korist. V tem smislu se koncentruje že več let vsa pozornost in vsa skrb ruske politike na vzhodno Azijo.

Vojna v Južni Afriki.

Jako čudno je, da se Burom še doslej ni posrečilo polastiti se utrjenih treh mest, Ladysmitha, Mafekinga in Kimberleya, dasi divja boj okoli njihovega zidovja že več tednov. Dejstvo, da njihovo obleganje nima nobenega uspeha, napolnjuje Angleže z novimi nadami. Skoraj vsak dan dospe v Capstadt kak angleški parnik s četami, katere bode peljal general Buller proti Johannesburgu. Za parnikom „Roslin Castle“ je došel „Moor“. Na tem so bili tudi poveljniki treh divizij pešcev, lord Methuen, sir C. Clery in sir W. Gatacre, in njihov štab. V soboto je prišlo še troje ladij s 3676 možmi in 12. t. m. ladija „Gascon“. Del došlih čet so poslali takoj naprej v Durban, odkoder jih pošljejo z železnico v Pietermaritzburg in potem dalje proti Ladysmithu generalu Whiteju na pomoč. Nekaj vojaštva pa ostane tudi v Durbanu za obrambo. Iz Londona poročajo, da je železniška uprava v Durbanu na vrhuncu popolnosti, in da je možno odposlati vsak dan 8—10 vojaških vlakov proti Pietermaritzburgu. Novih poročil z bojišča ni. Pruski major Reitzenstein je stopil v bursko vojno. Iz Washingtona poročajo, da je nekdanji ameriški polkovnik Blake poveljnik burskega konjeniškega polka, ki šteje 500 ameriških Ircev. Blake je izvrsten taktik in ima velik vpliv med burskimi vojaškimi prvaki.

Dopisi.

Iz Kamnika, 13. novembra. (Kamniški salonski orkester) nam je v nedeljo nudil že peti velezabavni glasbeni večer in to s popolnoma novim, zanimivim in jako okusno sestavljenim programom. Pričakovali smo komaj trenotka, ko je dirigent, obče znani in priljubljeni slovenski skladatelj, g. V. Parma dvignil svojo palčico, na kar so nam lahko doneli na uho akordi Andréjevega valčka „Mädchenlaune“. Temu je sledilo veliko delo mojstra Verdija; svirala se je ouvertura k operi „Nabukodonosor“. To krasno delo igralo se je od majestetičnega začetka doli do lahkega konca tako izborna, da je natlačeno polna dvorana odmevala burnega ploskanja in klicev: „Živio Parma!“ — Gospod A. Stefančič, kateri je pel Nedvčev „Pogled v nedolžno oko“, je

žel burno pohvalo ter moral pesem ponavljati. Znani Händelov „Largo“ nam je prav dobro ugajal; igral se je s čutom in vso preciznostjo.

Konec prvega dela je zaključila francoska polka „Dame volijo“, katero je komponiral člen orkestra g. J. Skorpik. Opomniti moramo, da to njegovo delo res kaže talent mladega muzika, kar svedoči priznanje in burno ploskanje veselega občinstva. Mlademu komponistu želimo, da vstraja na tem polju, in da nam skoro podari nov komad. Do vrhunca je vzklopila navdušenost, ko so zadoneli polni akordi velikega mojstra Wagnerja; slišali smo v prvi pretresljive zvoke opere „Lohengrin“, katere je naš orkester izvajal naravnost umetniški. Odkrito rečeno, drzen je bil korak dirigentov, da je že v tako kratkem času posegel po Wagnerjevih kompozicijah — toda vedel je, da vztrajnost zmaga vse. Z duhlím bobnenjem, nekako tajnostno vzvišenim akordom je nastopil veliki Ziehrerjev potpuri „Prikazni“, kateri je trajal nad pol ure. Ta, posebno po starih domačih pesnicah se odlikujoči potpuri izvajal se je tako precizno, tako fino, da nam je bil baš prekratek. Na to je vrli domači kvartet zapel Ipavčev „Oblačku“ res pretresljivo, tako da je kompozicija prodrila do popolne veljave. Občinstvo je zahtevalo z burnim ploskanjem ponavljanje krasne pesni — kar se je seveda zgodilo. Ponižno ob sklepu programa uvrščeno novo delo gosposke „Ex-Galopp“ je nas naravnost vabilo, da porabimo brhke zvoke in zaplešemo. Tudi to točko je izvajal orkester mojstrsko. Slišali smo še veliko družega, seveda zopet tudi „Mlade vojake“ — kjer „živio“-klicev ni bilo več konec. Kakor vsi koncerti, imel je tudi ta preblag namen „v korist mestnih ubožcev“. Že to kaže, kako plemenito je srce našega orkestra, kako vzvišene njega misli — zatoj nam Kamničanom tisočkrat dobro došel. Orkestru, posebno pa dirigentu, pa iz srca čestitamo, na velikih uspehih in kličemo: „Naprej!“

Mestna davkarija.

(Dalje.)

Ko se je leta 1849. popolnoma odpravila desetina in tlaka, ter so se podložni kmetje odvezali teh dolžnostij nasproti svojim graščinskim gosposkam in potemtaka tudi graščinske gosposke odvezale dolžnostij, pobirati državne davke, kar jih je pripadlo na kmetije, se je moralo misliti na to, da se odda posel pobiranja državnih davkov posebnim, za to urejenim oblastvom in uradom.

S pričetkom leta 1850., neposredno potem, ko se je s cesarskim patentom z dne 29. oktobra 1849 vpeljal zadnji novi neposredni davek, to je dohodarina, so se ustanovili po vsi deželi c. kr. davčni uradi pod nadzorstvom c. kr. deželne davčne komisije.

S cesarskim patentom z dne 17. marca 1849. se je obelodanil prvi občinski zakon, ki pa je veljal le začasno in sicer do 24. aprila 1859, ko se je izdal novi, stalni občinski zakon. V § 128. prvo imenovanega zakona je bila kratka določba, da spada mej županove dolžnosti pobiranje davkov. Na ta način bi bile morale takoj s pričetkom leta 1850. nove, po novem občinskem zakonu konstituirane občine prevzeti posel davkarije v okviru navedene določbe. A kako naj bi se to izvelo, ko občine na podlagi tega zakona še niso bile konstituirane, oziroma ko njih območni okoliši še niso bili določeni?

V očigled temu položaju je c. kr. finančno ministrstvo z dekretom z dne 8. januarja 1850, št. 266/f. m. odredilo, da imajo pobiranje državnih davkov od posameznih davkozavezancev sploh prevzeti c. kr. davčni uradi, češ, da je treba tranzitornih navedeb, ker je definitivna organizacija ces. kr. davkarij odvisna od izpeljave gori navedenih določeb. § 128. občinskega zakona, ter da naj pobirajo ti davčni uradi državne davke na isti način, kakor so to storila dosedaj okrajna oblastva, oziroma dominiji in patrimonialne gosposke.

In res se je tudi v mestu Ljubljani za pobiranje državnih davkov postavil poseben c. kr. davčni urad. Ta urad je posloval od leta 1850. pa do leta 1855. in v teh letih mestni magistrat ni pobiral državnih davkov. Sploh sta bila takrat v mestu Ljubljani dva ces. kr. davčna urada, eden za mesto, drugi za okolico mesta Ljubljane.

Prvi je imel svoje prostore v nemški hiši na nekdanjem Križanskem trgu, a drugi je bil nastanjen v Dolgih ulicah.

Dne 2. avgusta 1854. leta je tedaj poslujoča organizovalna deželna komisija pozvala mestni magistrat, naj pove, pod katerimi uveti bi bil pripravljen prevzeti pobiranje in oddajanje državnih neposrednih davkov za mesto Ljubljano, na kar je magistrat dne 14. istega meseca odgovoril, da bi bilo za opravljanje davčnih poslov namestiti jednega davkarja in dva uradnika pisarja, kar bi mestu stalo na leto 1500 gold. Da bi se pokrili ti in drugi z davčnim poslovanjem zvezani stroški, je magistrat predlagal, da odstopi davčni erar mestni občini 3% pobranih direktnih državnih davkov.

Na to pa se je oglasila c. kr. davčna komisija z odredbo z dne 24. novembra 1854. leta, s kojo je vsled odloka ces. kr. finančnega ministrstva z dne 11. novembra 1854, št. 44.769 magistrat obvestila, da se bode pobiranje in oddajanje neposrednih državnih davkov in z njimi spojenih priklad za mesto Ljubljano magistratu naložilo brez kake odškodnine.

Vsled te odredbe je spravil magistrat celo zadevo pred občinski svet, ki se je pod predsedstvom tedanjega župana dr. Matije Burgerja o njej v seji dne 28. decembra 1854. leta posvetoval. Občinski svet je bil mnenja, da ne gre obteževati mestno blaginjo, oziroma mestno občino s stroški, katerih ni nikdo prej poznal pa tudi ne pričakoval, zlasti ne za leto 1855., češ, da je mestni proračun za to leto že ugotovljen, in da izkazuje primanjkljaja okroglo 600 gl. Ne glede na ta nedostatek pa bi tudi ravno v tem času ne šlo pomnoževati uradniškega osebja, ki je bilo v kratkem pričakovati splošne organizacije mestne občine in njene magistrata. Vendar pa se občinski svet naravnost ni izrekel, da mestne občine ne zadene dolžnost pobirati in oddajati direktnih državnih davkov. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. novembra.

— **Osebnosti.** Medikamentnim akcesistom v rezervi pri lekarni garnizijske bolnice v Gradcu je imenovan magister farmacije g. Fran Šavnik in Kranju.

— **God umrle cesarice** praznoval se bo v šolah, ker je dne 19. t. m. nedelja, ali dan poprej ali pa dan pozneje. Določitev dneva je učno ministrstvo prepustilo dežel. šolskim oblastvom. Dotični dan ne bo šolskega pouka.

— **Bivši koroški dež. predsednik** baron Schmidt-Zabierow, strupen sovražnik slovenskega naroda, je na smrt bolan in ni nič upanja, da bi okrevl.

— **Ruščina — prepovedana.** Iz Idrije se nam piše: Vlada je torej vendar našla kljuko, na katero se je obesila, da prepreči učenje ruskega jezika. Hif, was helfen kann! V Idriji se pozna zakon, na katerega se vlada sklicuje, poznajo se pa tudi drugi zakoni. Vladna odredba je le reklama za ruske tečaje. Doslej se je učilo ruščine v Idriji 30 oseb, vladna reklama pa je prvi dan to številko podvojila. Ako pride baron Hein čez nekoliko mesecev v Idrijo, pozdravimo ga že v ruskem jeziku, zahvalivši se mu na skrbi za sposobne, na „državni šoli“ za ruščino izprašane učitelje ter za posredno razširjanje ruskega jezika. Iz Idrije bo pa še, mnogokrat, se nadejamo, čital v „Slov. Narodu“ o napredovanju znanja ruščine. V kratkem bo imel „ruskij kružok“ v Idriji svoj zabavni večer, h kateremu se povabi morda tudi ekselencja baron Hein.

— **Fran Naval**, operni pevec na dunajski dvorni operi, je 13. t. m. nastopil 1000krat na odru kot pevec. Naval, rodom Ljubljčan, se je učil petja najprej pri Nedvčdu, šel na dunajski konservatorij, kjer ga je učil profesor Gänsbacher petja in nastopil kot Lyonel 13. svečana 1888. v Frankobrodu ob Menu prvič. Tam kakor tudi v Berlinu in na Dunaju je žel Naval — Fran Pogačnik — najsijajnejše uspehe. Naval je ostal vedno dober Slovenec, zato pa je narod ponosen nanj kot slavnega pevca-rojaka.

— **Iz Trsta** nam piše naš dopisnik: Pri zadnjem poročilu o slovenski deški šoli v Trstu vrinila se nam je za bivše uslužbenca in družbo neljuba pomota. — Po došlih nam verodostojnih poročilih je bil radi nastavljanja nekega starega vpokoje-

nega bolehnega nadučitelja ugled šole le trenutno kršen, sicer pa je družba na pridobitev in ohranitev dobrih učnih močij, katere so bile in so v čast njenemu zavodu, vedno obračala največjo skrb in pozornost. Staviti šolo v paralelo za najslabšo gorsko jednorazredno co ni bilo na mestu.

— **Konec sveta.** Za nocojšnjo noč delajo radovedneži velike priprave, dasi je nebo oblačno, hočejo vendar večje množice prenočiti na Gradu in celo na Šmarni gori, da vidijo utrinjanje zvezd. Pa tudi strah se ni polegel. Nekateri kar nečejo verjeti, da bo utrinjanje zvezd ostalo brez posledic, in zlasti se govori, da je z vso zanesljivostjo pričakovati potresa. V tem mnenju utrjuje ljudi vest, da se je v Livornu v nedeljo primeril močan potres, ki je povzročil strašno paniko mej prebivalstvom. Tam neče nihče prenočiti v hišah, dasi so bile te po potresu le neznatno poškodovane, a neka štiridesetletna šivilja je iz strahu, da bo konec sveta, zblaznela in skočila s četrtega nadstropja na cesto, kjer je obležala mrtva. Tako neumni, kakor ti sinovi 2000-letne latinske kulture v Livornu, pa slovanški barbari vendar nismo.

— **Kuga v Trstu.** Sinoči je uradna „Wiener Abendpost“ prijavila vest, da se je v Trstu primeril slučaj najstrašnejših vseh nalezljivih boleznij, namreč slučaj kuge. Rečeni list pravi, da je prišel z ladjo „Polis Mytilene“ v Trst mornar, ki je bil bolan. Prenesli so ga v bolnico kjer je 4. t. m. umrl. Bakteriološka preiskava opravičuje domnevanje, da je mož umrl za kugo, vsled česar je vlada poklicala v Trst višjega sanitetnega svetnika profesorja dr. Weixelbauma. Z ozirom na tesno zvezo mej našo deželo in Trstom smo se telefonično informirali v Trstu in izvedeli naslednje: Dne 27. oktobra prišla je iz Carigrada ladja „Polis Mytilene“ v Trst. Z njo se je pripeljal 5 pasažerjev. Ladja se je mudila samo malo časa v Trstu. Mej tem je obolel mornar Nikolaj Barbaresso, 52leten mož. Ker je ladja že 31. oktobra odplula, je bil Barbaresso prepeljan v bolnico. Dne 3. novembra zvečer se je Barbaresso čutil tako slabega, da so poklicali k njemu grškega duhovnika, a naslednje jutro je mož umrl. Bolniški zdravniki so poskusili slučaj utajiti in govore, da je Barbaresso umrl vsled zastrupljenja krvi, a vlada jim ni verjela, ter je poklicala v Trst prof. Weixelbauma z Dunaja, ki je, nezadovoljuje se s preiskavo tržaških zdravnikov, izvršil še več družih preiskav in ves material vzel seboj na Dunaj. Že ta vest je prebivalstvo precej vznemirila, zdaj pa je prišla vest, da se je tudi na Lloydovem parniku „Berenice“ primeril slučaj kuge. Previdnost bi bila torej na vsak način umestna.

— **Štrajk učiteljskih in v Kopru.** Laški listi so indignirani, ker je deželni šolski svet vzlic štrajku učiteljskih odredil, da se mora dognati zaradi veleizdajske demonstracije proti štirim laškim dijakom začeto disciplinarno preiskavo in sklenil, da je tiste dijake, ki so uprizorili štrajk, kaznovati s tem, da — dobe slab red iz nravnosti in da izgube na tri mesece spadajoči del državni štipendij, katere uživajo.

— **„Lavoro“,** tržaški socialnodemokratiški list, je prenehal izhajati.

— **Akademično društvo „Slovenija“** na Dunaju priredi 16. t. m. svoj prvi izvanredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: A. 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odboro, 3. sestava častnih sodov, 4. poročilo preglednikov, 5. volitve: a) predsednika, b) odbornikov, 6. slučajnosti. B. Zabavni del. Lokal: „Budjevička pivnica“ VIII. Alserstrasse št. 59. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

— **Konj splašil.** Jernej Novak, posestnik na Trnovskem pristanu šte. 28, je včeraj popoldne ob pol 4. uri pripeljal prazen voz po sv. Petra cesti. Ko pride na Marijin trg, se mu kar naenkrat splaši konj in zdirja proti Wolfovim ulicam. Novak ni mogel konja obdržati. V Wolfovih ulicah ni mogel konj z vozom naprej, ker je bilo več voz v ulici in je skočil s prednjima nogama na voz, ki je bil pred njim. Z voza je skočil spet nazaj in je pri tem padel na tla in zlomil oje. Druga nesreča se ni pripetila.

— **Truplo Antona Klopčaverja,** ki je dne 1. oktobra v Ljubljani utonil, so

včeraj pripeljali v Ljubljano in bode tukaj pokopano. Vsled domnevanja sorodnikov, da je Anton Klopčaver siloma smrt storil, odredilo je bilo državno pravdnštvo, da se je truplo izkopal, in da se je vršil sodni ogled in obdukcija. Vršile so se tudi poizvedbe in preiskave, ki pa niso dale nobenih podatkov za to, da bi bil Anton Klopčaver siloma smrt storil. Državno pravdnštvo je preiskavo vstavilo.

— **Nepreviden voznik.** Hlapec Viktor Gregorec je povozil včeraj na Dunajski cesti Matijo Bajerja, cestarja na Ježici. Vozil je naglo in neprevidno. Matija Brajer se je pri padcu na cesto poškodoval ne levi roki in na licu.

— **V pojasnilo smo naprošeni,** prijaviti sledeče vrste: Dne 7. t. m. sem v Ljubljani več reči nakupovala. Sešla sem se v neki trgovini s svojim bratom in njegovo nevesto in njenim bratom. Ogledovali smo si nekaj blaga, kar pride policija in nas vse skupaj aretirala, ne da bi se nam povedal vzrok aretovanja, in ne da bi nas bili vprašali, kdo in od kod da smo. Vse naše prošnje in naše povpraševanje po vzrokih takega postopanja proti nam, so bile zaman. Morali smo pod neprostovoljnim varstvom 5 policajev dopoldne, ob času najživahnjšega prometa korakati po glavnem trgu na magistratu, tako da nam je bilo od same sramote vse črno pred očmi, ko smo vedeli, da nas pozna veliko Ljubljancev. Na magistratu so nas preiskali in nam končno vendar povedali, da se gre za ponarejene denarje, s katerimi je baje nevesta plačevala. Bila sem sramotno odvedena na magistrat, ko vendar o vseh teh denarjih niti vedela nisem, in sem sploh v prodajalnice še le potem prišla, ko se je „ponarejeni“ denar že izplačal. In kakšen je bil oni ponarejeni denar? Štiri pristne avstrijske kronice in en goldinar so prišli v dotiko z živim srebrom, katero že skoraj vsak kmet pozna, in zaradi te velikanske zadeve sem morala tudi sramotno in skozi množico znanih ljudi k varstvenemu uradu in tam dolgo na odrešenje čakati. Kaj takega celo nevesti ni bilo treba. Iz prodajalnice se vidi k zlatarju in zlatar je tudi blizo magistrata. A dotični trgovec, kateri bi vendar moral poznati živo srebro, ki se je videzno od sumljivega denarja osipalo, je rajši svoje dobre in stare odjemalce in dobri denar, predno ga je vestno ogledal, policiji izročil, nego da bi bil, ako ne zaupa svoji trgovinski izkušenosti, brez hrupa k bližnjemu zlatarju stopil, ali nevesto vprašal, kako je prišla do tega denarja in bilo bi vse v redu. Izvolite, gospod urednik, sprejeti te vrstice v svarilo ljubljanskim trgovcem, da opuste v dvajsetem stoletju proti občinstvu z dežele takšno brezobzirnost, ki se ni spodobila niti v osemnajstem stoletju, in v zadostilo meni, da opravičim svoje poštenje pred znanci, ki so me utegnili za belega dne 7. t. m. gledati v policijskem sprevodu.

Ena izmed aretiranih.

* **Nečloveški sodniki in notarji.** V Komornu se vrši sedaj sodnijska obravnava proti sodniku Szabu in notarju Molnarju iz Mocse na Ogrskem radi trpinčenja jetnikov. Štefan Kovacs je bil obdolžen, da je tat. Ker je trdil, da je nedolžen, ga je Szabo opetovano klofotal. Potem so ga sezuli in ga s palicami topli po podplatih več ur. Potem so ga uklenili v težke verige. Drugega dne se je trpinčenje ponovilo. Prišoten je bil takrat tudi notar Göbel. Pretepali so Kovacs, da je skoro omedlel. Nato so vili na krožnik špirta, ga zažgali in ga držali Kovacsu pod podplate. Med tem pa so prigovarjali Kovacsu, naj pove, kje je ukradeni denar. Ker še ni hotel povedati, so mu zvezali roke na hrbtu ter ga tako obesili na železno kljuko. Naslednjega dne je tepel Molnar Kovacs s palico po glavi ter mu suval z nožkom pod nohte. Tri dni je dobival Kovacs le vode in kruha, tri dni pa sploh ničesar. Kovacsu so se začele rane šele v šestih tednih. Žena Kovacs, ki je morala trpinčenje soproga gledati. Končno so jo silili, naj ga tolče s lopatico. Ker ni hotela in bežala, so jo vlekli za lase k obešenemu možu ter jo primorali, da ga je tepla, dasi je tekla Kovacsu kri iz ust in iz nosu. Potem so ženo privezali na oigana Nemetha ter vrgli oba na ulico. Ženi niso dali skoraj ničesar jesti. Priča Boronka je ležal v ječi 24 ur zvezan na tleh; Szabo ga je dal tepsti po golih pod-

platih ter mu niso dali pet dnij skoraj ničesar piti in jesti. Priča Vurcz je povedal, da so tudi njega pretepali in končno je morala tepsti ga lastna žena. Priča Feremsky je povedal, da so ga mučili, in da mu je Molnar dejal: „Tvoje meso bom nocoj večerjal“. Tudi njega je zbadal Molnar z nožkom pod nohtovi. Priča 19letni Boronka je izpovedal, da je bil vklejen v verige, da so ga bčili s palico in ga žgali s spiritom. 22letno služkinjo Rezo Horvath so tudi klofotali in 14 dnij so jo imeli zaprto v hlevu, Obravnava se nadaljuje.

* **Razglednice za konec sveta.** Neki dunajski litografski zavod je izdal za 13. november t. l. dve razglednici. Na jedni se predstavlja strah in groza pred pretečim sodnim dnevom, na drugi pa veselje, da tega sodnega dne ni bilo. Obe razglednici so Dunajčani tako kupovali, da sta bili v par dneh docela razprodani.

* **„Triumf resnice“** se zove prekrasna skupina, katero so podarili E. Zoli pariški delavci strokovnih društev. Skupino je izdelal kiparski mojster Baumé in izraža alegorično zmago resnice in pravice nad lažjo in intrigo v aferi Dreyfusovi. E. Zola je bil tega darila nepopisno vesel, zlasti zato, ker so mu ga poklonili delavci.

* **„Jubilej „svobodnega odra“** v Berolinu. Berolinska „Freie Bühne“ je 12. t. m. praznovala desetletnico svojega obstanka. Ustanovitelji tega gledališča so bili sedanji ravnatelj dunajskega dvornega gledališča, dr. Pavel Schlenker, Gerhart Hauptmann, Ernest pl. Wolzogen i. dr. „Freie Bühne“ pospešuje moderno dramatično slovstvo ter je dosegla uprav veliksanske uspehe. Marsikateri skrit talent je pokazala svetu.

* **Roparski umor.** V Steinabrücklu pri Dunajskem Novem mestu so v nedeljo ponoči neznani zločinci ubili posestnika predilnice 83letnega Josipa Glantza in zadavili njegovo oskrbnico, 72letno Magdaleno Weidenhaler, kakor smo že včeraj poročali na kratko. Glantza so morilci okradli vsaj za 80000 gld.

* **V cerkvi ubit.** „Tir. Stimmen“ poročajo, da je v Lermoosu zblaznel neki mizar. Z motiko v roki je tekkel v cerkev ter začel rušiti veliki oltar. Neki kmet, ki je slišal ropot v cerkvi, je šel gledat, kaj je in hotel blaznika ustaviti. Mizar pa ga je udaril z motiko, da je bil kmet takoj mrtev.

* **Buri.** „Neue Freie Presse“ piše: Mali narod v Transvaalu, ki se bori sedaj za svojo neodvisnost, je za Evropejca jako zanimiv. Ko se zdani, se zbero vsi člani burske družine v jedilnici, ki je zajedno kuhinja. Glavar družine čita nekaj poglavij iz starega testamenta. Potem prinese črna dekla velik umivalnik z vodo ter brisačo, na kar si člani družine po svoji starosti umijejo obraz in roke. Ko so se umili, se deajo za mizo ter jedo kruh s surovim maslom in črno kavo. Prej pa molijo skupno. Ženske zajutrukujejo za posebno mizo. Oblečeni so Buri s hlačami in ohlapno suknjo. Telovnika in zavratnice ne rabijo. Ženske se oblačijo jako preprosto; moderca seveda ne nosijo. Ako ugaja mlademu Buru kako dekle iz bližine, pove to najprej svojemu očetu. Ako je oče s tem zadovoljen, osedla svojega konja, ga pokrije z dragoceno preprogo ter jaha k starišem svoje izvoljenke. Tam pove očetu dekleta svojo željo. Oče ne odgovori pozitivno, nego ga vede k svojim sinovom. Tam se šele do dobrega zmenijo. Ako je snubec sprejet, ga peljejo v sobo, kjer biva dekle, postavijo na mizo gorečo svečo ter ju pusté sama. Ženin sme ostati pri nevesti tako dolgo, da pogori sveča. Potem gre spat v sobo svojega tasta. Gostoljubje je med Buri jako razvito. Proti pešcem pa so nezaupni. Z zamorci ravnaajo prijazno.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 14. novembra. Današnja seja poslanske zbornice se je začela šele ob 1. uri in je prinesla vladi in levici veliko presenečenje. Začetkom se je namreč Jaworski predlagal, naj se z ozirom na to, da zboruje poslanska zbornica že ves mesec, ne da bi se bila začela posvetovati o provizoričnih zakonih, uveljavljenih s § 14, mej katerimi so tudi nagodbeni zakoni, dalje z ozirom na to, da je nujno želeli, naj bi se na-

godbeno vprašanje še pred koncem letošnjega leta parlamentarnim potom dognalo in končno z ozirom na konflikt, ki je nastal mej kontrolno komisijo za državne dolgove in mej vlado — takoj izvoli odsek 48 članov, kateremu naj se odkazejo nagodbene predloge. Vlado in levičarje je ta predlog tako presenetil, da jim je kar sapa zastala, in da niso vedeli, kaj bi storili. Ker se nihče ni oglasil za besedo, je predsednik naznanil, da je predlog sprejet. Vojni svet nemške levice je imel kar sredi dvorane posvetovanje in je uganil, da je to nov korak proti vladi grofa Claryja, ki podpre tudi pozicije desnice v kontrolni komisiji za državne dolgove. Zbornica je potem nadaljevala razpravo radi izgredev na Češkem in Moravskem. Zdaj govori socialni demokrat dr. Verkauf o dogodbah v Grasicah. Ko konča, se zaključí debata. Generalnima govornikoma sta določena Šileny in Menger.

Dunaj 14. novembra. Vlada se je v današnji seji poslanske zbornice predložila zakonski načrt, s katerim naj se z ozirom na potrebno volilno reformo za trgovske zbornice veljavnost tistih mandatov, ki potečejo 1. dec. t. l. podaljša najkasneje do konca leta 1900.

Dunaj 14. novembra. Kontrolna komisija za državne dolgove ima danes sejo. Sodi se, da komisija svojega sklepa ne bo reasumirala, ker sta v komisiji desnica in levica jedako močni.

Dunaj 14. novembra. Schönborn je kot načelnik avstrijske kvotne deputacije brzojavil ogrskemu ministrskemu predsedniku, da pride pododsek deputacije v četrtek v Budimpešto, da nadaljuje pogajanja.

Dunaj 14. novembra. „Vaterland“ naznanja, da utegne vsled konflikta mej vlado in kontrolno komisijo za državne dolgove nastati konflikt radi nagodbe, vsled česar je ministrska kriza neizogibna.

Dunaj 14. novembra. Odsek, ki se naj posvetuje glede utesnitve § 14, je imel danes sejo. Ta se je začela ob 10. uri in je trajala do 1. ure. V teh treh urah so govorili trije govorniki, namreč Daszynski, Kaiser in Grabmayr. Vsak je seveda stavil svoj p seben predlog. Ta seja je jasno dokazala, da nemškim strankam sploh ni za odpravo ali za utesnitev § 14, in da igrajo le komedijo, ko to na jedni strani zahtevajo, na drugi strani pa store, kar možno, da izršitev svoje zahteve preprečijo.

Dunaj 14. novembra. Nemški listi poročajo, da snuje desnica novo koalicio, v kateri bi bili poleg Nemcev tudi Čehi in Poljaki ter pravijo, da vodi dotična pogajanja Bilinski. Predsedstvo češkega kluba izjavlja na to, da so vsa ta poročila brez podlage, in da niso družega nego poskusi, izvedeti mnenje Čehov in Poljakov glede tega nemškega projekta.

Dunaj 14. novembra. Uradni list prijavlja umirovljenje višjesodnega predsednika Seusta v Brnu in imenovanje podpredsednika barona Mallega predsednikom moravsko-šleskega višjega sodišča. Mally je strasten nemški nacionalc.

Budimpešta 14. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je posl. Ugron nujno interpeliral radi konflikta mej avstrijsko vlado in kontrolno komisijo za državne dolgove.

Bruselj 14. novembra. „Independence belge“ javlja, da so se Rusija, Francija in Nemčija dogovorile za skupno intervencijo vsaj za slučaj, da bi Angleška hotela Transvaal anektirati.

London 14. novembra. Z bojišča ni nikakih posebnih novic. Angleško časopisje je jako zadovoljno in sklepa iz tega, da Buri še niso zavzeli nobene obleganih mest, da so Ladysmith, Mafeking in Kimberley še vedno v angleških rokah, da akcijska moč Burov ni posebna, in da bo Angleška lahko zmagala, čim zbere zadosti vojaštva v Južni Afriki.

London 14. novembra. „Daily Mail“ poroča, da je mej Rusijo in Japonsko nastal konflikt.

Darila.

Za dijaško kuhinjo v Kranju so darovali namesto venca na krsto rajnega prof. dr. Janka Pakja sledeči gospodje: Župan Šavnik 2 gld.; dr. E. Šavnik, dr. Štampihar, notar Šlamberger, Peter Mayer ml., ravnatelj Hubad, profesorji dr. Tominšek, Maselj, Peterlin, dr. Korun, dr. Kušar, dr. Perne, Novak, Stritof, Poljanec, dr. Žmavc, dr. Riedl, Dokler po 1 gld.; Levičnik, Župan po 50 kr.

Eno najodličnejših mest med prodajalnicami čaja zavzema za trdno znana tržnica **Messmer-jev čaj**. Njena slovita mešanja so dobila v finih in najfinjših krogih priznanje, ter se priporočajo od družine do družine naprej. Zaboječki na poskušnjo 50 kr. do 1 gld. pri Antonu Stacul-u, Ivana Luckmann-a nasledniku, ter pri J. C. Fraunseiss-u v Ljubljani. IV. (1899—1)

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje
Melusina ustna in zobna voda
utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rablilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (19—46)
lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Spomnajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.
Vidna nad morjem 3062 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
13.	9. zvečer	745.2	13	sl. sever	megla	
14.	7. zjutraj	744.8	11	sr. svzhod	megla	
	2. popol.	743.7	3.9	sl. jug	oblačno	0.0 mm

Srednja včerašnja temperatura 3.2°, nor-
male: 4.1°.

Dunajska borza
dné 14. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld.	85	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99		55	
Avstrijska zlatna renta	117		—	
Avstrijska krona renta 4%	99		80	
Ogerska zlatna renta 4%	116		70	
Ogerska krona renta 4%	95		50	
Avstro-ogerske bančne delnice	904		—	
Kreditne delnice	368		50	
London vista	120		67 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59		—	
20 mark	11		78	
20 frankov	9		58 1/2	
Italijanski bankovci	44		90	
C. kr. cekini	5		69	

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA**
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Plesalna izobraževalna šola.
Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje (uhod na desni).

Letošnji poučevalni tečaji za dečke in dekleta od 8—14 leta so se začeli
v ponedeljek 6. novembra 1899. 1.
od 5 do 6 ure popoldne. (Za odrasle početnike od 7. do 9. ure zvečer.)
Specialni tečaji za častnike, uradnike, doktorje in profesorje 2krat na teden.
Dijaki se poučujejo v posebnih oddelkih.
Zasobni pouk in pouk posameznim družbam.
Plesalne vaje s klavirjem za bolj izvežbane.
Učence se sprejema in poučuje vsak dan.
Pravočasne prijave se želijo, da se more razdeliti ure.
Izobraževalna plesalna umetnost je v vsakem oziru jako koristna pri odgoji mladine in vpliva blagodejno na organsko življensko delovanje. Poleg tega se združuje družabni ples z gotovimi slavnostnimi čutki duha, vzbujajo in pomnožujejo čut fine dostojnosti in tako potrebne harmonije ter izdatno povspenjuje požlahtnovanje človeka.
Plesalna umetnost odstranjuje hiranje, bolehanje, slabo držanje telesa, na znotranje zvijanje nog, splošno slabost, bledico, melanholijo in marsikatero drugo bolešno odnoso. Prežene malosrčnost, plašljivost in indolenco. Proizvodi zavestno ravno držanje telesa, lepo kretanje, prijetno svežost unanosti in zato je izobraževalna plesalna umetnost okrepčevalno sredstvo prijetno protisredstvo ter je tudi v higieničnem oziru neprecenljive važnosti posebno za dekleta. Gojitev plesa naj bode z duševnim naporom v pravi meri.

Friderik Viljem Lang
profesor koreografije, plesalni umetnik in učitelj
vesoljne estetične plesalne umetnosti.
Učilnica: Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje. Govoriti: se more od 11—12 ure
popoldne in od 1—2 ure popoldne.

F. Cassermann
krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme
in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov
Ljubljana, Selenburgove ulice št. 4
se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblek in nepre-
močljivih havelokov po najnovejši fa-
coni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.
Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje
talarjev in baretov. 45

trgovski pomočnik
dobro izučen trgovine vsakovrstnega blaga
in dober prodajalec, želi takoj svoje mesto
premeniti.
Ponudbe pod „L. M.“ na upravništvu
„Slov. Naroda“. (2559—1)

Notarski pisar
želi v Ljubljani (2050—2)
službe dobiti.
Ponudbe pod šifro „15—25“ na „Sl. Narod“.

Delavke
se iščejo
za tovarno kovinskega blaga
v Knittelfeldu (2058)
na Gornjem Štajerskem.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenja, Marijine
vare, H. b. Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**
in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 4 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
pudne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoludne osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta,
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
— **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamnik. Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob
6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž.
kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Nezaslišano! Čudovito!
240 komadov za samo gld. 1-95
1 elegantna ura s triletnim jamstvom in
goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za
smodke z jantarem, 1 krasna kravatna igla s
simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit.
biserom za gospode ali dame, 1/2, dučata platne-
nih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 prakti-
čni žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1
fina ščetka za obleko, par finih nogovic, 1 jako
elegančna damska broša najnovejše facone, 1 krasna
garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavratiških
in naprsnih gumbov poslednje zjamčeno 3% zlato,
1 krasno toaletno zrcalo z etujem in finim česa-
lom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni
in neobhodno potrebni.
Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še
kratak čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike,
ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter
se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.
Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali
ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder
Krakau L/M.
Pošto predalo št. 25.
Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako
fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (2035—2)

Gostilna in mesarija.
V večjem slovenskem trgu Spodnjega
Štajerja (2020—4)
odda se na račun stara, dobro
obiskana
gostilna
ter pod ugodnimi pogoji v najem dá
mesarija
ki se že dolgo let v isti hiši izvršuje.
Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Št. 10.990.

Razglas.
Od **Jakoba pl. Schellenburg-a** ustanove za gospodične je
izpraznjeno **jedno mesto** v tačasem znesku **114 gld. 14 kr.**, čegar podelitev
pristoji deželnemu odboru kranjskemu.
Pravico do te ustanove imajo kranjske gospodičine plemenitega rodu, ki so lepega
vedenja, in — če teh primanjkuje — tudi druge poštene deklice s Kranjskega, ki so
lepega vedenja. — Prosilke naj svoje prošnje
do 25. novembra 1899. 1.
pri deželnem odboru kranjskem vložijo. Izkažejo naj se v njih z lastnostmi, ki so potrebne
za to ustanovo, osobito pa s krstnim listom.
Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dné 6. novembra 1899.

Hôtel Liebold
Dragotin Doljan v Zagrebu.
Popolnoma renoviran hotel. Krasne prostorne sobe. Največji
komfort. Omnibus pri vsakem vlaku. Cene primerno nizke.
Pristna hrvatska in inozemska vina. Prava, okusna hrvatska
kuhinja.
Rojakom Slovincem se priporočam za mnogobrojen obisk.
Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, je bil zadovoljen.
Z velespoštovanjem
*** Dragotin Doljan ***
hótelir.
(1977—5)

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann
— urar —
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budlik in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najfinjše
kvalitete po nizkih
cenah.
Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi. 45
Popravila se izvršujejo najtočneje.

Puškar
Fran Kaiser
v Ljubljani
Selenburgove ulice št. 6
se usoja najbolje priporočati se
p. n. gg. lovcem za
lovsko sezono.
Zunanja naročila se točno
izvršujejo. 45

Kavčič & Lilleg
Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1
„pri Zlatorogu“ (21—261)
Zaloga najboljšega
špecerijskega blaga
po nizkih cenah.
Na drobno in na debelo.
Več sto hektolitrov
rudečega vina iz Isabelle
na prodaj.
Ponudbe na (2057—1)
oskrbnitvo grofa Coronini-Cronberg v
St. Petru pri Gorici, Primorsko.

20 goldinarjev
in više fina Montegnaz zimska sulja s
podložkom iz atlasa, podšivana. Ele-
gantne obleke za gospode in dečke,
specialiteta kostumov za otroke, no-
vosti v damski konfekciji, vse po čudo-
vito nizki tovarniški ceni.
Kje ???
v „angleškem skladišču oblek“
v LJUBLJANI
vogel Sv. Petra ceste
Resljeva cesta št. 6.
Naročila po meri se izvršujejo najfinjše in
najhitreje na Dunaju. (2044—3)
Velespoštovanjem
Oroslav Bernatović.

(2025—2)

Razglas.
Od **Jakoba pl. Schellenburg-a** ustanove za gospodične je
izpraznjeno **jedno mesto** v tačasem znesku **114 gld. 14 kr.**, čegar podelitev
pristoji deželnemu odboru kranjskemu.
Pravico do te ustanove imajo kranjske gospodičine plemenitega rodu, ki so lepega
vedenja, in — če teh primanjkuje — tudi druge poštene deklice s Kranjskega, ki so
lepega vedenja. — Prosilke naj svoje prošnje
do 25. novembra 1899. 1.
pri deželnem odboru kranjskem vložijo. Izkažejo naj se v njih z lastnostmi, ki so potrebne
za to ustanovo, osobito pa s krstnim listom.
Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dné 6. novembra 1899.

Hôtel Liebold
Dragotin Doljan v Zagrebu.
Popolnoma renoviran hotel. Krasne prostorne sobe. Največji
komfort. Omnibus pri vsakem vlaku. Cene primerno nizke.
Pristna hrvatska in inozemska vina. Prava, okusna hrvatska
kuhinja.
Rojakom Slovincem se priporočam za mnogobrojen obisk.
Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, je bil zadovoljen.
Z velespoštovanjem
*** Dragotin Doljan ***
hótelir.
(1977—5)

• Vzorca na zahtevanje poštine prosto. •
S tem uljudno naznanjam slav.
p. n. občinstvu, da je moja trgovina
s suknom založena z najnovejšim
blagom
za jesensko in
zimsko sezono.
Imam tudi največjo zalogo Krenner-
jevega blaga iz Škofje loke, domač
izdelek najbolje vrste.
Priporočam se slav. p. n. občin-
stvu za mnogobrojen obisk
z velespoštovanjem 45
Hugo Ihl.
Suknenih ostankov vedno veliko v zalogi.